NAM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2201

NGÀY THỨ HAI 21 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2412

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHAM-HUY-LUC
Administrateur adjoint: NGUYỄN-V-LUAN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Dégressives à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0,80 le cm
Par mois . . . . . 1 annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 f 18 le cm
Réclame dans la 4e page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le cm
On traite à forfait pour les contrats importants.

Sự học của trẻ-con ở ngoài lớp học

Ai có con lại chẳng muốn cho con khôn lớn nên người, ai làm cha mẹ lại chẳng biết con đến tuổi học phải cho vào nhà trường, ai chẳng công-nhận nhà trường là một cái lò nung tài đức tri, một cái khuôn tô tượng nặn bình của con trẻ, cái vận-mệnh một đời của con trẻ là gây dựng tự lúc ở nhà trường, ông thầy trong lớp học là một tay thợ kì-cọ chạm trỗ ra trăm thức nhân-tài, sách vở trong lớp học là một thứ lợi-khí gọt rũa nên mọi bề nhân-cách: ở các nước văn-minh thì trẻ-con đến tuổi học nhất định bắt phải đi học nhà trường, gọi là giáo-dục cưỡng bách; ở nước ta tuy chưa thực-hành cái lệnh ấy, nhưng các nhà có con cũng không mấy ai chịu cái tiếng *có con không dạy dỗ vậy mà nuôi*, cũng dinh-ninh nong-nả lo cho con cắp sách theo thầy, có nhiều người gia-cảnh nghèo-nàn lại ở vào chỗ quê-mùa cùng-lịch mà cũng cố lời ăn nhịn mặc, sắm cho đủ tiền lưng gạo bị để con được theo học bằng anh bằng em, trường nào trường nấy, học-trò đông như kiến cỏ, người dắt con đến xin học cho chen-chúc nhau, xô đẩy nhau, gạt đi không hết, đến nỗi cái địa-vị ở một góc ghế nhà trường bây giờ đã thấy qui giá lắm, qui đến nỗi có người phải nói: xin được cho con vào trường học bây giờ khó hầu ngày xưa xin một chân hậu-bổ, như thế đủ biết người mình thật cũng đã chịu chăm-chút sự học cho con. Song, sự học của trẻ-con ở trong lớp học thì ai cũng biết chăm-chút như thế, ai cũng lấy làm cần, lấy làm trọng như thế, mà đến sự học của trẻ-con ở ngoài lớp học thì có để chưa mấy người để bụng đến, chưa mấy người lấy làm cần, lấy làm trọng cũng như sự học của trẻ-con ở trong lớp học mà biết chăm-chút đến đâu.

Sự học của trẻ-con ở ngoài lớp học chẳng những cũng phải cần, cũng phải trọng không kém gì ở trong lớp học mà có lẽ lại còn phải cần hơn, trọng hơn nữa. Cái trí thức như yếu của trẻ-con vốn phải nhờ những bài vở ở trong nhà trường mà bồi-dưỡng được cho nên, cớp nhặt được cho có; song lạ gì cái tính con-trẻ, ở trong lớp học, có cái qui-luật nhà trường, cái quyền phép thầy giáo, cái tâm-chí trẻ-con thế nào cũng bị bó buộc, cái tính-thần trẻ-con thế nào cũng bị sợ-sệt, mà không sao có được cái hứng-thú hăm hở nồng-nàn; mà phàm người ta làm việc gì đã không có hứng-thú thì tinh-lực tất vì thế mà giảm, thần-trí tất vì thế mà nhụt mất nhiều, việc làm khó mong gì có được cái hiệu-quả tốt. Sự học của trẻ-con ở ngoài lớp học thì không bị bó buộc về cái qui-luật nhà trường, không bị sợ-sệt về cái quyền pháp thầy giáo, tinh-thần chắc được thư sướng thỏa thích, tâm-chí chắc được phát-đạt tự-do hơn; đã từng nghiệm trẻ con khi đương học một bài học, làm một bài toán gì, mặt cũ-rũ, mắt lờ-đờ, ngủ gà ngủ gật, mà hễ vở được bức tranh, tờ báo hoặc quyển sách nào mới lạ thì hơn-hở tinh-tao ngay; ấy trẻ-con đối với sự học ở ngoài lớp học thường lại có cái hứng-thú đặc-biệt như thế; các nhà giáo-dục-học Âu-Mỹ đời nay nghiên-cứu về tâm-lý người ta, đều công nhận rằng cái phương-pháp giáo-dục muốn cho được lương-hảo hoàn-toàn, phải lựa theo cái tâm-lý kẻ nhi đồng mà khéo làm cho nó có hứng-thú về sự học thì nó mới dễ hiểu dễ nhớ mà có sở-đắc nhiều; sự học ở ngoài lớp học chẳng là rất cần cho trẻ mà lại rất ích cho trẻ dư?

Ở các nước văn minh bây giờ, các nhà giáo-dục, các nhà trước-thuật đều rất chú-ý về một điều rất cần mà rất ích cho trẻ đó. Trẻ con nước nào cũng vậy, ngoài những sách giáo-khoa cùng bài vở công-khóa ở trong nhà trường lại còn có được hàng bao nhiêu là sách lá báo, nào đồng-thoại, nào đồng-báo, nào nhi-đồng tạp-chí, nào nhi-đồng họa-báo, nào nhi-đồng tùng-thư, có nơi đã lập hẳn cho lũ trẻ thư riêng một nhà nhi-đồng thư-viện nữa, toàn là những thứ quà nuôi hồn bổ óc của con trẻ hàng ngày hết món này đến món khác mà nó thích không chịu dời, ưa không biết chán, ngon hơn bánh kẹo, đẹp hơn đồ chơi. Trẻ con lúc ở trong lớp học đã được chịu cái giáo-dục rất hay mà ở ngoài lớp học lại được hưởng những thứ quà nuôi hồn bổ óc rất màu-nhiệm khôn ngoan như thế, trách nào bảo trẻ con người ta sao chóng khôn chóng giới, đến tuổi trưởng-thành, ai nấy đều có đủ trí-thức để mà tự-trị, tài năng để mà tự-hoạt, nghiễm-nhiên thành cái tư-cách một bậc quốc-dân ưu-mỹ, khôn mạnh hơn người.

Trẻ-con nước ta cũng không hẳn là tư chất thông-minh kém hẳn trẻ-con các nước khác; cái tính ham học ham hiểu và cái tính ưa mới thích lạ thì ở đâu cũng vậy, không phải rằng trẻ-con mình có khác gì trẻ con người; chỉ vì sách vở của nước mình còn khuyết-lược nhiều, đến ngay sự học ở trong lớp học, những sách giáo-khoa so với ở các nước văn-minh cũng chưa lấy gì làm hoàn-bị, nhưng còn có mà dạy, mà học, mà tạm gọi là nhồi nhét được đôi-chút học-thức cho trẻ trong lúc theo đuổi những công-khóa nhà trường, còn đến như sự học ở ngoài lớp học thì có thể nói là tuyệt không có tí gì cả, hết giờ trong lớp học, những công khóa nhà trường thật không còn có cái oai-lực gì bắt buộc cho trẻ-con chịu vùi đầu cắm cổ suốt ngày về cái công chuyện «cổ-vẽ» của nó được nữa, mà cái thiên-tính hiếu động của trẻ-con có làm sao mà khoanh tay bỏ gối ngồi không, không dụng thì giờ, gửi tinh-lực vào một cái gì được, bấy giờ trừ có mấy thứ tạp chí, mấy tờ báo và một dúm sách chính là chỉ để riêng cho người lớn đọc, trẻ nó tò-mò đọc chẳng được cái ích gì mà lại hao tinh-thần, toàn tưởng của nó nữa cũng có, ngoài ra là không còn kiếm đâu được có một thứ báo, một thứ sách nào để riêng cho trẻ đọc được để gọi là có ti-chút cái quà nuôi hồn bổ óc cho trẻ trong lúc đã một mỏi chân nản vẻ những công-khóa nhà trường, bao nhiêu cái đặc-tính ham mới thích lạ, hiếu động ở tính của con em mình đến nỗi phải gửi hết tinh lực, dụng hết thì-giờ về những chuyện nghịch giặc chơi dong, vô ích mà có hại mất cả; giá cái thì giờ ấy, cái tinh lực ấy mà có được thứ báo, thứ sách vừa với cái trình-độ trẻ con, đem những điều đức-dục, trí-dục, thể-dục rất màu-nhiệm khôn ngoan mà khéo dùng cái cách tuyên-truyền, thích hợp với cái tính ham mới thích lạ của trẻ-con, ban phát cho lũ đầu xanh những thứ quà nuôi hồn bổ óc thì tức là cái cách giáo-dục ở ngoài lớp học rất công-hiệu, có bổ trợ cho sự học ở trong lớp học nhiều. Các nhà giáo-dục ta, các nhà làm sách làm báo ta, chăm chỉ về sự học của trẻ-con ở trong lớp học một phần, tưởng cũng nên chăm-chỉ về sự học ở ngoài lớp học cho trẻ-con hội phần vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 18 và 19 Juillet 1924

Một cuộc bay

Các phi-hành-gia Coupet, Drouhin bay luôn 48 giờ, lâu nhất xưa nay.

Cuộc hội-nghị Londres

Các tiểu ban vẫn làm việc.

Ba-tư với Hoa-kỳ

Tin Téhéran — Công chúng giết một viên Hành-sự Hoa-kỳ.

Việc nước Bồ đào-nha

Tin Lisbonne — Quân lính và cảnh-sát đánh lộn nhau. Lắm người chết.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 18 và 19 Juillet 1924

Việc nước Đức

Nghị-viện Phổ lỡ-ải đầu phiếu ưng chuẩn một khoản của đảng quốc-dân yêu-cầu chánh-phủ đến khi đường hỏa-xa Rhénanie sẽ giao cho một cơ quan quản-lý theo như chương-trình Dawes, thì trù tính mọi việc để bênh-vực quyền lợi của Phổ-lỗ-sĩ.

Nạo hỏa-xa

Chuyến hỏa-xa Milan-Novarre trượt bánh. Có 4 người chết, 30 người bị thương.

Việc nước Ý

M. Mussolini chia buồn với gia-quyến đại-tướng Garibaldi. Tiền phúng về tang-sự nhà nước chịu.

Cuộc hội-nghị Londres

Cái cảm-giác về cuộc hội-nghị Londres rất tốt. Cái chương-trình Pháp-Bỉ về việc khôi-phục lại cuộc thống-nhất của nước Đức về đường kinh-tế chia ra làm hai đoạn: 1° Nước Đức sẽ đặt các luật-lệ, và các cơ-quan để thi-hành và kiểm-duyệt mọi việc theo như trong chương-trình của hội đồng giám-định ủy-viên. Các nhà ngân-hàng sẽ cấp các khoản bảo-chứng để bảo-lĩnh một trái-khoán là 800 triệu marks kim-tệ. Các quan Pháp-Bỉ bãi việc thu các thứ quan-thuế tại nước Đức.

2° Nước Đức dựng một nhà ngân-hàng nhất-hạnh kim-phiếu. Các công-ty hỏa-xa và các nhà xây ngực sẽ nộp các giấy nhận thực-mua cổ-phần là 16 nghìn triệu marks kim tệ. Trong ba tháng thì bãi bỏ Pháp Bỉ quản lý các đường hỏa-xa ở nước Đức. Sẽ xét xem đường hỏa-xa nào nên giao cho các nước Đồng-minh. Cái chương trình của hội đồng giám định ủy viên kể là thi hành từ lúc ấy. Cái kỳ hạn thứ nhất về việc người Đức phải nộp tiền kể bắt đầu từ ngày công-ty hỏa-xa lập thành.

Tại hội Vạn-quốc

Viên tổng thư-ký có gửi cho các nước có chân trong hội một bức thư của quan Macdonald nói không ưng bản hiệp-ước về việc tương-cứu tương trợ. Trong bức thư có nói: các khoản bảo chứng nói trong bản hiệp-ước ấy không đủ bắt buộc các nước phải thành giảm quân bị, và thi-hành mọi điều-khoản.

LỜI ĐÀN BÀ

Làm điều lành, không phải vì mình muốn cầu lợi-lộc

Làm lành lẫn danh tiếng với làm lành do bổn-phận khác nhau thế nào? Thí-dụ như gặp buổi thóc cao gạo kém, nhân-dân đói khó, người có dư-dụ thì phát tâm chẩn cứu cho kẻ bần hách; hay gặp sự hiểm nghèo tai biến, giữa đường thấy người đau yếu; trong con lụt bão, xảy việc rủi ro; giúp công giúp của cho người là nghĩa bổn-phận đối với đồng-loại, trong lòng không nỡ thấy cảnh thiệt thà của người, mà làm; ấy mới xuất tự chân thành; khiến kẻ thụ dụng thỏa-thiếp vui về mà lành.

Còn người dụng tâm làm lành, là muốn mua cái tiếng tốt, chớ không phải xuất tự lương-tâm, nên có ý ích kỷ; đã gọi là làm lành, mà còn ích kỷ, thật rất khó gần; nhưng mà ai vô tình mới xem qua thì biết đâu.

Cái thói giả dối của hạng người ấy duy kẻ hữu tâm nghiệm xét lần lần, sự hành-vi, cách cử động phán đoán ra tim gan ngay vậy, thì dối nào có ai dối đặng. Ết thấy thế-gian bao giờ, dẫu lắm chăng, một người hai người, năm người mười người, lẽ nào trăm người ngàn người lại không có một người con mắt sáng suốt soi ra được sự lầm ấy ru; khi đã xét ra chỉ cho khỏi sinh lòng rẻ rúng khinh bỉ.

Kinh phật có câu: «Bất trước tướng bố thí» nàng là không rệt rõ tướng bố thí, vì đã cố làm ra mặt bố thí thì thế tất lòng có hi-vọng điều gì; đã có hi vọng điều gì là sự cầu lợi lộc riêng cho mình, như phiền danh tiếng là một, tài sản là hai, thắng nhân là ba, làm vậy e không tận tâm, đã hữu vọng, thường có thất vọng; mà những khi toại vọng thì thỏi chí ngay; nếu sự làm lành mà cốt cầu lợi lộc cho mình, sao gọi là làm lành đặng, cho nên có những người giúp công giúp của người ta rồi, sau cứ kể mãi, làm ân nghĩa cho ai, lấy thế mà kiên ngạo hoài; cho đến làm chùa tô tượng đúc chuông lễ bái mà vẫn cứ tranh đua lời nói hơn người, rằng công của của mình nhiều, công của của người kia ít; lắm lúc, trước nguyên là sự làm lành, mà sau rút cục lại thì sự kết oán, cái đó thật đàn bà nhiều người hay kể công kể cử, cũng là cái tính bệnh của đàn bà; vậy thì sự làm lành cũng tính kỹ nên khoe khoang, không nên so đo, không nên trích bác, cứ tùy rủi cảnh ngộ mà làm, gặp việc trước thì làm trước, đáng việc sau thì làm sau, chớ có bỏ điều thiện nhỏ mà không làm, chớ có nghĩ điều ác nhỏ mà cứ làm, góp nhiều điều thiện nhỏ mà thành một sự thiện lớn, góp nhiều điều ác nhỏ cũng thành một sự ác lớn, người ta phải giữ-gìn mới đặng.

Đạm-Phương nữ sử.

VĂN UYỂN

Vịnh Thúy-kiều

Cái phận hồng-nhan đề mấy điều,
Mười lăm năm ấy bẽ bao nhiêu!
Đôi vai chữ hiếu đà mang-mỏi,
Một mối tơ tình vẫn lắt-leo,
Oan-ức trả xong gươm sáng quắc,
Nợ xưa trút sạch nước trong veo,
Cảo thơm đã bén tay tài-tử,
Nức tiếng khen cho gái đủ điều.

Phạm-thư Trang

Hòi ảnh

Ngồi buồn lấy ảnh ra coi,
Hình dung tuấn tú về người doan-[trang.
Tuy rằng giá tuyết dầu sương,
Mà ai vẫn giữ bóng gương làu làu.
Bể trần chìm nổi bấy lâu,
Gió mưa e ẳng ngại, vàng thau không [lẫn.
Trải xem cuộc thế xoay vần,
Nghìn thu mới mảnh băng làm với đời.
Phong-tư tài mạo khác vời,
Cao-trường rõ để ai người biết cho.
Bốn bên cỏ thờ-ơ,
Nước xanh sóng gợn, mấy mờ khói [bay.
Biết bao việc lạ trò hay,
Mà ai sao vẫn tháng ngày đứng trơ?
Hay là vẫn giữ bóng gương làu làu,
Cũng như nguyền ước hẹn-hò ba-sinh?
Hay là ngán kiếp lên-đênh,
Mà toan cùng với non xanh bạn bầu?
Hay là nặng chút ơn sâu,
Đăm đăm một dạ quản đâu chuyện [đời?
Hay là cảm giận ông trời,
Ngọc vàng sao nỡ đem vùi đất đen?
Hỏi ai ai cứ đứng im,
Trông ai ai cũng vẫn nhìn lại ta.
Tiếc thay áo lượt quần là,
Nỗi gần chẳng biết đường xa không [tường.

Dương-đình-Tẩy

Tự do diễn đàn

Cái tình đời

Tôi nhiều khi được hầu chuyện các cụ và nghe người ta-thán về việc đời, và cái nguyên-nhân hắc-ám nó che lấp mất sự trong-sạch, sáng sủa của đời. Cái nguyên-nhân đó vô hình vô ảnh, có cái mãnh lực lạ thường không thể đánh đổ, nói cho cùng mà nghe thì khó lòng mà vội dập được. Là vì sao? Là vì cái gốc nó đã lan rộng ra, có mầm, có rễ, từng bụi, từng ổm, đã xén mất nhiều và đã ẩn xâu trong nhiều tủy con người.

Đó là cái lòng vong-ân bội nghĩa và tính xấu bỏ đó, mà ra như xem các truyện, thơ, cũng tiểu-thuyết, trường thường thấy những cảnh tượng éo le não nùng của những người mệnh bạc vì nhân sầu mà phải trầm luân bể khổ và của người quân tử vì tài rộng, học xa mà phải lao đao vất vả nhiều đường. Có phải vì thi vì sầu mà mắc phải cái dây oan-nghiệt đó, nhưng mắc phải cái lòng vong-ân bội nghĩa của kẻ tham lam quá-ư ích kỷ, không tưởng đến mệnh con người làm trọng, chen chân vào những con đường độc-đạo để làm bậy bạ cho luân thường.

Những cái cảnh đó nó khiến cho người có lương tâm phải muối lòng biết bao và nó có thể gọi được tấm lòng sầu thảm những mối cảm tình bi-đát, những giọng nỉ non ảm ngắm ai oán trong tâm cảo. Đó có phải là tạo-hóa không công đâu. Tạo-hóa rất công vì đã tạo thành ta ra đó cả tính chất thường, chỉ trừ ra nếu có học-thì mới thông minh, thêm rộng biết rộng suy và tinh chất được hoàn toàn, phẩm cách vì thế mà cao, ngôn ngữ vì thế mà rộng. Những người ta ở trước cảo hoặc bỏ cảnh nhoáng cùng những sự giàu có, xa xỉ dâu, chỉ hơn nhau có một điều là nhân-cách hoàn toàn

Hóa công rất mực công bằng đã đem ta vào cảnh đời, đời tức là một người bạn rất thân, vì ta với đời, đời với ta bất nhau; nhưng cảnh đẹp đẽ của tạo-hoa đối với người lãnh đạm thì lạnh lùng, nhưng đối với người trí giác hình như có cái dây liên hiệp, mận mà. — Đời có bạc đãi với ta chăng? Thật không, đối với ta, đời là một người bạn nghĩa hiệp, như sông dậy, ta thấy những ta đỏ ỏ, hồng hồng của mặt giới, cùng êm mưỡng là đủ lượn ở trên không khí, hình như vui mừng cảnh đẹp đẽ, có hoa đua nở, bướm lượn, mây bay, chúng tiếng gà điểm sáng, tứ dân trong vũ trụ đều theo đạo của Tạo-hoa mà làm việc; đó là một cảnh não nhiệt thật đáng khoái sống tinh thần. Còn mặt giới tựa như người theo mệnh lệnh của Hóa-công trong điều cảnh vật và dục giữ tứ dân dậy mà đêm hôi ơn hội ngộ cho nhà, cho nước cho nhân quần xã-hội.

Ta có thể ngồi không mà ăn, lấy mắt nhìn đời hoặc ngâm ngợi ta đang nhàn-nhàu xó xát lẫn nhau trong cái chẩn-trăng rất kịch liệt, đương hăng hái đua tài đua sức mạnh được yếu thua chết nhau lấy cái danh lợi cũng quyền thế. Cũng có kẻ vì nên mà yếu thế, nay chạy đông mai chạy tây, rồi sau chán nản mà hóa cuồng phải làm cái nghề bất đắc dĩ có đỡ mang tiếng giá áo túi cơm hay cũng đi nữa cho đã bát cơm ăn. Cũng có kẻ vì gia tư quẫn bách, hoặc lận đận về đường sinh nhai mà sinh ra lòng vô ân bội nghĩa, khinh rẻ đạo người, làm những việc càn dở, nào trộm cướp, giết người lấy của và làm ra những sự tàn ác, hình như người đối với người không còn có cái gì đáng gọi là nhân nghĩa.

Đó là một cái trò đời; nhưng ta có thể gọi là cái trò đời thê thảm, có từng lớp bi kịch ai oán, não nùng và nhiều trận nông nỗi bi thương. Còn nhiều sự lỗi lạc khá ở và cái lòng vong ân bội nghĩa mà ra. Nào trò phẫn thầy, ở phản chủ, con phản cha vân vân, hoàn như một vật đổi chác, kẻ nọ truyền sang kẻ kia, lưu miệng mà thịt lẫn nhau những trận đàn đớn. — Chúng ta có thể ngồi không mà mua vui với cuộc đời, lấy cái liều tài của ông cha chúng ta mà hoang phí, hoặc bỏ thì kẻ nghèo khó, nhưng cái vô lo vô lự đã làm cho người tàn ta trách móc, cần dứt là vong ân bội nghĩa rồi. Và lại ta ngồi không như thế thì tri đục cũng được đục chẳng tẫn tới chút nào và cơ-thể ta có thể bại hoại.

Cho nên phàm ở đời cái gì mà người ta làm được thì là để, như những sự bí hiểm của tạo-hóa, lần hồi người tìm ra mối ra manh và được hiệu quả tốt tươi; con như cái lòng vong ân bội nghĩa thì tựa như cái bể lòng lộng khi đầy, khi vơi, khi sóng gió, khi yên lặng, khó mà lường được.

Hoan-Minh, Ngũ-Động-Tiên.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Nhóm-thi-Quán nê-si

MMDCLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Luống cảm cho ai một tấm lòng.
Miếu mạo còn in nền Khổng giáo,
Văn-minh thêm rạng vẻ Âu-phong.
Bảng vàng son thếp màu chưa nhạt.
Bia đá trăng soi bóng vẫn trong.
Nhìn lại giang-sơn quang-cảnh cũ,
Về vang sông Nhị với non Nùng.

Phạm-thị-Hảo
Làng Yên-hội, Hà-tĩnh

MMDLXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không giáo cao xa vẫn kính sùng.
Gấm vóc văn-chương hoa hến Nhị,
Ngọc vàng đạo đức báu non Nùng.
Rồng tiên rạng vẻ thư hương mới,
Lê Lý xây nền quốc-lễ chung,
Tân-học còn nhiều hòe với quế.
Hỏi ai gây dựng dám quên công.

Cô-Phúc
Phố Đọ-xá, Bắc-ninh

MMDLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không giáo ngày nay vẫn nhớ công.
Gấm Nhị sâu khơi dòng phú-mỹ,
Vóc Nùng cao đúc bậc anh-hùng.
Làng nho đèn sách ai rằng hủ,
Bể thánh văn-chương nghĩa chẳng [cùng.
Trai gái ganh đua đường học mới,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Phố Đọ-xá Bắc-ninh

MMDCLXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo nguyên do Lý cửu trùng.
Dựng cột đi-luân cao đất Bắc,
Xây nền phú-mỹ vững trời Đông.
Sao đời vật đổi tia còn rạng.
Nước biếc non xanh đạo vẫn sùng
Cựu học gia nua tân học nảy,
Cành kia cỗi nọ cố vun trồng.

Nguyễn-đức-Tác
Làng Sa-đê, Nam-định

MMDCLXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu gây nền Lý thiệu-công.
Phẳng phất khí thiêng tường vẻ bóng,
Đường hoàng nghi tượng sáng gương [trong.
Hán-văn thuở trước mừng bia hộ.
Âu học ngày nay chói bảng rồng.
Hai chữ phổ-thông in thấm óc,
Cương-thường luân-lý trọng n'o- [phong.

Nguyễn Khuông
Làng Phù khê, Kiến-an

MMDCLXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh học ngày nay đạo vẫn sùng.
Trong miếu đoái trông nền lễ nhạc,
Ngoài tường khôn vẻ cảnh non sông
Dấu xưa khoa giáp bia còn đó,
Trời cũ đại xiêm cửa vẫn không ?
Xin hãy bảo tồn nơi cổ tích,
Sân rêu man mát bóng trăng trong.

Phạm đình-Khôi
Trợ-giáo trường Yên-tàng, Phúc-yên

MMDCLXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xưa là quán học-công,
Bao trải bàn xoay nền cổ vẫn,
Cũng vì lễ ở dạ người cung.
Cửa hiền trước thấy Cu-u (1) mở,
Cõi đạo còn ghi tạc Lý trồng.
Hỏi khách tu-mi như có biết,
Có sao em những cảnh niềm không.

Vũ-chu-Đỉnh
Làng Yên-thái, Hoàn-long

MMDCXC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu là đây dấu cổ cung.
Bia đá Lê triều công vẫn chép,
Giấy vàng Minh tặng sắc hằng phong.
Thịnh suy sá quản chi Tần Hán,
Tồn tổng còn in đất Nhị Nùng.
Thấy cảnh càng thêm lòng bát ngát,
Cung tường phảng phất gió xuân [phong.

MMDCXCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa Giám là đây hãy đứng trông.
Miếu Lý bốn tường hơi khói tỏa,
Bia Lê một mảnh ngọn rêu phong,
Dõi dào đạo vị dòng sông Nhị,
Phẳng phất nho-phong đỉnh núi Nùng
Chữ Hán rõ đây về đất Hán,
Văn-minh trỗng rước thành [toàn-cung.

Cô-hiền, Cao-bát-Khai
32, Rue du Commerce, Thanh-hóa

MMDCXCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tổ-chức ơn người đã có công.
Thụ Tử khơi sâu nguồn học hải,
Nhị Nùng dấy động ngọn văn-p.ong

1. Cụ Chu-văn An tiên-sinh

Bia Lê ghi dựng trên đàn Hạnh,
Nền Lý xây nên giữa đất Hồng.
Phú mỹ cung tường trông rạng vẻ
Khói hương riêng một cõi trời Đông

Cao-nhất-Phong
20 Rue Hamelin, Thanh hóa

MMDCXCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh khen ai đã có công.
Tường Lý rườm ra cây bóng giải,
Bia Lê lẫn khuất dấu vua phong.
Lận đưa cựu học nguồn sông Nhị,
Trải khắp tân-phong đất Lạc-Hồng.
Đạo giáo vẫn còn bia kỷ-niệm,
Xuân thu phẳng phất núi Nùng trông

Nguyễn-duy-Bôn, thanh-hóa

MMDCXCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ bia xanh đứng mấy đông.
Mệnh mạch núi Nùng cao dẫn thấp.
Ba lan sông Nhị đục còn trong.
Cành Lê trang điểm xuân đi lại,
Cõi Bắc nghênh ngang hội mở phong
Bĩ thái khôn lường trong đạo thánh,
Xưa nay p ong-hóa biến thời thông,

Vũ-khắc-Liet
Làng Yên-thái, Hà-đông

MMDCCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Vui thú trời nam đạo chẳng cùng.
Rờ rỡ y-quan đô hội trước,
Dần dần thanh-khí Nhị Nùng không
Bảng vàng bia đá năm đời cựu,
Gốc Lý chồi Lê mấy dặm hồng.
Đạo vị biết bao danh giá trọng.
Còn trời còn đất có nam-phong.

[illegible]

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba 22 Juillet 1924

S. Marie Madeleine

Âm-lịch

21 tháng sáu năm Giáp-tí

Ngày Nhâm-dần

Hành Kim, Sao Thất, Trực Nguy.

KỴ Quyết-thủy, Tế-tự.

NGHI : Hội-hữu, Kết-hôn, An-sàng. Tạo-tác, Khai-thị, Lập-khoán.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 92
— nhì	—	9 40
— ba.		8 70
Thóc.		5 90
Bắp ngô.	—	5 40

Giá bạc. - Kể từ ngày 21 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 25

Tin nước. — *Hải-dương.* — Ngày 16 juillet 17 giờ. — Miền Kẻ sặt bị ngập từ hôm qua. Tại phủ Bình-giang, cần đê cũng nứng lắm.

Hưng yên. — Ngày 18 juillet 18 giờ. — Ở Hưng yên đã cho 2.400 phu đề cỗ hạp long chỗ vỡ ở Phi-liệt (Bắc-ninh). Việc hạp long ấy do quan Tuần-phủ đứng quản đốc. Trong tỉnh nước vẫn lên đều. Các đường đi, nhất là đường Ân-thi và Kim-động, nước ngập đến hơn một thước tây. Duy chỉ có một phần huyện Tiên-lữ và tỉnh-lị Hưng yên là không bị ngập mà thôi.

Trường Trung-học. — Đến vụ khai trường này thì các lớp trung-học bản xứ (Enseignement secondaire local) sẽ dọn cả về trường Bảo-hộ mà từ nay không thuộc về trường Trung-học tây nữa.

Lại có tin đồn rằng trường Trung-học tây đến vụ khai trường tới nơi này không nhận học-trò ta nữa, nhưng cái tin sau này hình như chưa lấy gì làm đích thực lắm. Khi nào được tin đích-xác thì bản báo sẽ đăng rõ để các nhà có con muốn cho học trường ấy được biết.

Những việc hoán cải trong nền trung-học thì nay quan Học-chính tổng-trưởng mới là quan Thống-sứ de la Brosse còn đang khảo-sát, nay mai ngài sẽ đem những bản dự định vào Sai-gon để quan Toàn-quyền duyệt y.

***

Bản báo vừa viết xong mấy dòng trên ấy thì tiếp được tờ lại cáo sau này của phủ Toàn-quyền : Nền trung-học bản xứ đặt tại trường Albert Sarraut, kể từ năm học 1924-1925 sẽ đem vào trường Bảo-hộ Hanoi.

Cách thức ở trong trường của các học-sinh trung-học bản xứ cùng các học bổng thì sẽ do quan Thống-sứ đồng ý với quan Học-chính tổng-trưởng định sau.

Các thể lệ trong các nghị-định ngày 15 juillet, 31 décembre 1918 về việc tuyển học-trò, về chương-trình học và các kỳ thi trung-học bản xứ thì vẫn thi-hành như cũ

Bắc-đầu bội-tinh. — Quan Giám-đốc Thủy Tricard được thăng tứ-đẳng Bắc-đầu bội-tinh (Officier de la Légion d'honneur).

Hội-đồng thành phố - Hội-đồng thành-phố chừng đến mồng 5 hay mồng 6 septembre này sẽ họp kỳ thứ ba trong năm nay. Trong kỳ ấy có nhiều vấn-đề quan-trọng, nhất là các vấn đề tài-chính.

Hai nhà phi-hành từ Paris đến Đông-kinh — Viên đội-bốn Besin là tài-sẽ của quan đại-úy Pellet er d'Oisy trong cuộc bay từ Paris tới Đông-kinh vừa rồi thì ngày hôm nay đã xuống tàu *Orénoque* vào Sa-gon để đáp tàu về Pháp cùng với đại-úy.

Nghe nói hai nhà phi-hành khi trở về quê-quốc rồi sẽ đáng vào ngạch tàu bay Đông-pháp và khi trở lại đây thì lại đi bằng tàu bay chứ không đi đường thủy. Lần này hai nhà phi-hành định bay qua nước Nga và tắt cả chỉ đi độ bảy ngày tới Bắc-kinh thôi, rồi từ Bắc-kinh sẽ bay đến Hanoi.

Thi tú tài Tây. — Chừng tháng chín tây này ở Hanoi sẽ mở thêm một kỳ thi tú-tài tây cho những người nông khoa tháng sáu vừa rồi được thi lại.

Việc buôn súng lậu ở tàu « An- [illegible] *Angers* buôn súng và đạn lậu trong khi tàu ấy qua Thượng-hải độ trước thì viên rõ đã phải xử tại Tòa án hải-quân thiết lập ở dưới tàu *Jules-Ferry*. Bốn người cùng thú nhận tội cả. Òa phạt mỗi người một năm tù, nhưng vì trong khi chiến-tranh đã có công thì tòa cho hưởng án treo.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đóng cửa không chớp bạn tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chớp trước của Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE

Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư độ nạp đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIẤT NÓI số 236

3012.

Xe-hỏa đổi giờ. - Kể từ ngày 1er août 1924 trở đi, chuyến xe-lửa số 22 ở Phủ-lạng-thương chạy về Hà-nội lại chạy theo giờ cũ đã yết ở trong bảng giờ xe chạy ngày 15 novembre 1921 mà không theo giờ mới đã ở trong bảng ngày 1er novembre 1923 nữa.

Vậy chuyến xe ấy ở Phủ-lạng-thương sẽ chạy 6 giờ 12 và đến Hà-nội 8 giờ 23.

Ngạch Học-chính. - M. Vũ-văn-Giang thi đỗ tốt-nghiệp trường Sư-phạm và bằng Thành-chung Pháp-Việt nay được bổ giáo-học tập-sự.

Đường xe-lửa Vân-nam. — Công-ti xe-lửa bá cáo rằng đường xe lửa ở chỗ kilomètre 104 + 900 (Vân-nam) nay lại đi được như thường rồi, vậy các hàng hóa gửi nhanh và gửi chậm ở phía dưới gửi lên thì sở Hỏa-xa nhận cho đến gare Sao-long-Tan.

Vì có một chỗ lún ở kilomètre 240 cho nên các hàng hóa không nặng quá 40 cân thì sở Hỏa-xa mới nhận chở đến ga Si-Eul mà thôi. Còn từ ga Si-Eul trở lên thì việc vận-tải phải đình hết.

Tiền đền lấy đất. — Nay cho phép trả số tiền 184 $ 97 cho những người bị lấy đất để làm cái đê quai dài 265 thước ở hữu ngạn sông Trà-lý làng Tương-an tỉnh Thái-bình.

Một người Đại-pháp thắt cổ tự tử. — Sáng hôm nay hồi 7 giờ người ta thấy ông Joubert (Constant) thắt cổ lên mái tôn nhà dưới nhà ông ở phố Gia-long, số 58. Năm nay M. Joubert vừa 67 tuổi. Quan doctor Piquemal đến chữa ngay, nhưng đã quá rồi. Cứ như việc cứu xét của Tòa-án và sở Cẩn-sát thì chính là ông Joubert tự sát.

Muốn bán các đồ đạc: tủ sách, bàn ghế bày buồng ăn, buồng khách, tủ sắt « Verstaen » vân vân.

Hỏi tại số 34, đường Henri Rivière, Hanoi.

Tòa án Trừng-trị. - Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Bội tín. — Đỗ-Chấp thợ bạc làm công cho một người hàng bạc tên là bị-Lược vay trước 40 đồng tiền công lại nhận mấy thứ tiền cộng là 12 đồng rồi bỏ đi không làm nữa. Tòa phạt 3 tháng tù và 25 quan.

Chứa xe đạp ăn cắp. — Trần-văn-Bình là bồi, nhận mua một cái xe đạp của một người tên là Nhược ở Đáp-cầu. Hỏi thì tên ấy khai rằng mua của một người linh Tây hiện có đưa trình cái văn-tự bán, song xét ra không có người linh Tây nào là tên giống ở văn-tự cả. Tòa phạt tên Bình 2 tháng tù và 25 quan án treo.

Lừa đảo. — Phạm-thị Đào ở Bắc-ninh bị một người tên là Thị-Liên ở Hà-nội thưa rằng một hôm đến mượn một đôi hoa tai vàng và áo đi ăn cưới rồi không trả nữa. Hỏi thì bên bị kiện khai rằng bên nguyên có lấy con trai kiện đã sinh được một đứa con, nay không bằng lòng sum họp với nhau nữa bỏ về rồi đi kiện vu như thế. Tòa thu cho bên bị kiện vì xét không đủ chứng cớ là lừa đảo.

Hành hung. — Ng-văn-Lộc, là thợ nề, Ng-văn-Thụy, (buôn bán) Ng-văn-Tý, Ng-văn Đắc tức Phú cu-ly ở Bạch-mai bốn anh em thấy người nhà vì chuyện mua bán chịu chi nhau với một người tên là Nhuận, ra bình, xúm lại đánh bị thương. Tòa phạt mỗi tên 16 quan.

Đánh lẫn nhau. — Phạm-Phác tức Cận là bồi và Ng-văn-Tân làm vườn vì chuyện đổi tiền nong thế nào đánh lẫn nhau hai bên đều bị thương cả. Hỏi chứng khai thấy hai bên đánh nhau không biết bên nào đánh bên nào trước mà cũng không rõ vì chuyện gì mà đánh nhau cả, nên tòa phạt cả đôi bên, mỗi bên 5 quan.

Việc bắt thẻ. — Tòa Đốc-lý có lại cáo cho các bác quốc-văn tờ thông cáo bằng quốc-ngữ như sau này :

Quan Đốc-lý thành-phố Hanoi hiểu thị cho dân An-nam ở thành-phố được biết rằng : Sở Cảnh-sát sắp sửa phải người đi soát thẻ « thuế thân » năm nay thì phải liệu mà nộp đi.

Ai được phiếu công-thải ?

Những ông được phiếu công-thải hàng ngàn đồng trở lên lắt ông nào cũng sẵn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy ít thuốc **hoàn tán thuốc gia truyền** *và sâm quế thục cao thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.

CÁC NHÀ THỢ GIẤY, nên mua Chlorure de chaux.

HIỆU CÓ BÁN TẠI :

NHÀ BA CHUÔNG

(Hiệu Bảo-chế MONTÈS)

HANOI

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . 0 $ 30

Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông BÙI-XUÂN-THANH

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Một tin buồn cho trường Cao-đẳng Nông-lâm. — Mới có tin ở Nam-kỳ ra rằng ông tham Ng-hữu-Trí người Kiểm lâm Đông-pháp mới tạ tuế tại tỉnh Tây-ninh vì bệnh sốt-rét ngã nước. Ông Trí năm nay mới ngoài 20 tuổi vừa ở trường Cao đẳng ra được một năm, hãy còn song thân, mà đã vội từ trần, ai nghe thấy tin ấy cũng lấy làm đau đớn.

Vậy xin có mấy lời thành thực nhờ báo-chương mà giãi bày lòng thương xót với người mệnh bạc và tỏ mấy lời phân ưu cùng quí quyến.

Tân cựu học-sinh trường Cao đẳng Nông-lâm lai cảo.

Sấn tiền thuê. — Nghe nói mấy ông chánh ông lý ở các vùng gần Hanoi, độ rày sắn tiền thuế mà có ông về Hanoi đánh bạc mất sạch. Bởi vậy việc sắp đi ở thành phố độ rày lại giữ riết lắm.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Bắc-kỳ

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0 $ 05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0 , 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	

(Lại câu chuyện xóm Bình-khang. — Cái xóm Bình-khang, sao mà lắm chuyện ! Lúc thì xóm trên, lúc thì xóm dưới, khi thì cô đầu, khi thì quan viên, lăng nhăng rắc rối, diễn ra đủ trò, tệ nhất là cái trò ăn cắp mà cũng có, như ả nào cắp nhẫn cắp hoa, quan nào cắp tiền cắp áo mới đó nào dây, chắc bà con ta cũng còn nhớ cả.

Nay lại có chuyện, nhưng không phải là chuyện ăn cắp, mà cũng không phải là chuyện chị em, chính là chuyện *một tá* quan viên nào đó đã diễn ra ở xóm trên (Hàng-giấy) tối hôm thứ bảy 19 vừa rồi. Số là cái số *một tá* quan viên đó vào hát tại nhà kia, cuộc truy hoan mải miết đến thế nào, mà suốt từ chập tối cho đến 2 giờ sáng chưa thôi. Quan nào quan nấy, say lướt cô bợ, nói chuyện toàn bằng tiếng tây, rằm rĩ cả nhà. Rồi lại cùng nhau đóng trò, quan thì thổi kèn tây, có quan lại đóng vai một người lính say rượu. Huyên náo đến nỗi hàng phố thấy thổi kèn ngỡ có rước gì đều chạy ra xem. Sau lính cảnh-sát phải biên phạt nhà ấy. Nhưng các quan không thôi, lại càng làm già, các người hàng phố bực mình sang bảo thì lại nói xược là nhà quê. Thấy vậy lính cảnh-sát lại vào bảo, cũng không được, nên nhà ấy lại phải bị phạt một lần nữa.

Gớm chết ! các quan-viên nào thế, tự-do đến nỗi không còn biết kiêng nể gì ai. Chẳng hay sau khi ra về, chị em có hỗn tạp câu gì không nhỉ ?

Một người ở phố lại cảo

Hội chợ Hanoi

Các gian hàng bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet 1924.

Kẻ cắp tự-do quá ! — Ở chợ Đồng-xuân, về độ này có mấy đứa ăn cắp đàn-bà thực là nhãng quá. Một bọn ba bốn đứa cứ dắt tay nhau mà đi nhưng nhãng ở chợ, xem chừng người nào mới đọn hàng thì chúng xóm nhau vào mua và giở lung tung cả hàng của người ta lên, rồi đứa thì mà cả, đứa thì lấy của người ta mà đi, người ta có giữ được thì chúng lại giở mặt mà cãi nhau với người ta, cứ ung làm hình như chúng muốn lấy gì của ai cũng được. Như hôm mới đây chúng rủ nhau lại một hàng bán những mụn vóc nhiều, chúng mà cả mua một cái cặp quần bâu nhiều, chúng trả thành giá, người ta bán vậy, thì chúng cứ mang đi tự-do không trả tiền, người bán hàng chạy theo đòi tiền thì chúng lại bảo : « Chịu tiền đấy, lôi thôi cái gì », thế có phải là chúng ăn cướp hàng của người ta chứ không phải là mua hàng. Tôi thấy vậy hỏi thì mấy người ngồi đấy bảo rằng : bọn chúng nó là bọn ăn cắp, bởi dạo này cũng khó ăn cắp, cho nên chúng mới giở cách đỏ mua đỏ ăn cướp như thế đấy. Mấy người ấy lại nói : « Mới mấy hôm nay có một người đàn ông ở tỉnh nào mới về, tay xách cái va-li vào mua vải ở một hàng kia, ở trong tải áo người ấy có một cái ví da trong ung mười lăm đồng bạc, có một đứa dân cắp đàn ông thò tay vào tải lấy mất, người hàng vải đưa mắt đề cho người ấy biết thì người ta quay lại tìm ngay được thằng ăn cắp ấy, nhưng nó cũng không chịu trả người ta, sau nó giằng co với người ta để nó chạy, người ấy đuổi theo kịp thì nó mới vứt cái ví lại trả cho người ấy. Gớm thật ! kể cắp như thế thì khác gì kẻ cướp, không biết những người có chức trách canh phòng tại đó có bỏ ết không, mà để cho chúng được tự-do hoành hành như thế thì thực là một điều rất có hại cho các nhà buôn bán lắm. Vậy mong rằng mấy lời nay thấu đến tai quan trên để ngài tìm cách trừng trị bọn đó đi cho tôi các nhà buôn bán được đội ơn lắm.

Người đi chợ lai cảo.

Mất xe đạp. — Một người cho tôi xe đạp là Hà-văn-Hiên ở đường Huế số 15 trình Cảm rằng Ng-bá-Lan lấy mất cái xe-đạp giá 35 đồng rồi trốn đi mất.

Ngã xuống sông — Tối hôm thứ bảy vừa rồi hồi 8 giờ có một người con gái làm phu khiêng gánh thuê, tên là Ng-thị Cầm 19 tuổi nhà ở phố Bắc-ninh số 2, ra rửa chân ở một cái sà-lan đậu ở bờ sông, chẳng may ngã xuống nước. Người ta tìm mãi vẫn chưa thấy xác.

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tín sẽ gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,

G. PELLETIER

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	20 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	21 Juillet hồi 6 giờ
Lao kay	80.00	»	
Yên-báy	30.37	»	30.67
Việt-trì.	15 01	»	14.97
Hanoi	10.68	»	10.59
Vạn-yên	14.15	»	14.50
Hòa-bình	7.91	»	8.06
Tuyên-quang.	7.95	»	8 80
Phú-đoan.	22.55	»	22 95
Phú Yên-bình	1 94	»	2,48

Trên sông Thái-bình

	20 Juillet hồi 6 giờ	21 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	21 90	21.35
Lâm	3.80	3.60
Phả lạng-thương	4.14	4.12
Đáp-cầu	4 45	4 50
Phả-lại		

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Pháo thuyền « Malicieuse ». — Trưa hôm nay, pháo thuyền *Malicieuse* đã ra vịnh Hạ-long để đến sáng mai bắn thử đại bác.

Phòng Thương-mại. — Phòng Thương-mại Haiphong đã họp chiều thứ sáu để bàn về vấn-đề giảm thuế thương chính cho các hàng-hóa của Nhật đem nhập cảng, theo như bản dự án của quan Toàn-quyền gửi đến. Phòng thương-mại định in những cái bảng kê giá hàng xin giảm để gửi cho các nhà công-thương biết mà bàn bạc.

Mất trộm vàng. — Đêm 17 rạng ngày 18 trước buổng giấy Bưu-kiện ở Quan-khẩu bị mất trộm hai hộp đựng 10 lạng 50 grammes vàng giá 1.050 đồng bạc.

Việc mất trộm này nghĩ cũng kỳ, vì ở Quan-khẩu là một nơi tuần-phòng rất cẩn mật, ngày đêm giờ nào cũng có nào là lính thương-chính, nhập là người gác cửa phòng Thương-

(Xem tranh thứ ba, cột thứ hai)

NỮ-HÁI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất

Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày non 100 trang

Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp

Giá mỗi quyển . . . . 0 $ 30

Tiền cước . . . . . 0 . 11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :

M. BÙI-XUÂN-THANH

61-63 Rue du Coton — Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)



ĐỒNG-HỒ
QUẢ TAY
MẠ VÀNG
Máy nữ-sao,
15 chân-kính
Kết cấu kim
có chất dạ-quang
GIÁ-BÁN 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert, — HANOI
2000

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng tám tây 1923 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba mồng 5 tháng tám tây 1924 (*5 tháng bảy ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4 %).

Cái sổ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn aến xem cũng được.

Quan Chủ Vạn-bảo.

2045 MÉTAILLER

HIỆU
MINH-DƯỠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Bông pháp Yên-thảo công-ty
HÃN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ ĐÁ
Giấy phố hàng Gai số 83

號正泰金 茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hanoi, hai cửa hàng đều được cái ông bà có lòng quý hóa chiếu cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm.

Nay bản chủ-nhân lựa lòng quý-hóa mà hết sức kê-cứu về các thứ trè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử, so-sánh thì đủ rõ là các hiệu khác còn kém xa.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
2100



Thuốc thoa Cadum
để trị
các bịnh ngoài da

Không có thuốc nào trừ các chứng bịnh ngoài da cùng là trị lành ghẻ chóc trên đa đầu con nít, hiệu-nghiệm cho bằng thuốc dán Caduin. Thuốc để thoa xức hay là, làm cho kẻ đau da, nhọt, ghẻ, đặng yên ổn trong mình ăn ngủ được như thường. Thuốc thoa vào thì hết ngứa liền, có gãi da rát rao, phỏng, sưng thì cùng hết, lành mạnh liền. Dùng thuốc thoa Cadum còn trị khỏi nhiều sự đau đớn khác nữa, nhưng là : cơ sải, da ửng đỏ, mục, nhọt, nổi phong, ghẻ chóc, tróc da, tróc vảy, ước da, trầy trụa, chảy máu, có lát, có mủ, bị đức tay đức chốn, phỏng lửa, bị vật độc chích cắn, vân, vân.

mai, lại thêm có cả linh cảnh-sát, linh mật-thám đi lại luôn, thế mà kẻ trộm dám táo gan vào ngay buồng Bưu-kiện ở cạnh bóp cảnh-sát mà chỉ chọn lấy hai hộp vàng thì thật đáng nghĩ lắm thay !

Có ích vì tinh. — Những việc vì tinh mà thấy này tiêu tiền kết phải tù, ông kia tiêu tiền công bị kiện là những việc hàng ngày xảy ra luôn không có chi là lạ cả, mà cũng kì ông mấy ai nghĩ câu « người trượt vỏ dừa, thấy vỏ dưa mình tránh » đâu ! ôi ! con ma tinh-dục khốc-hại thay !

Nhưng mà chú Lam-Khan này, tuổi đã từ thập làm tài-phú nhà Denis Frères, lương bổng cũng hậu, chẳng phải vì lẽ đa mang hai thím là Lưu-thị-Hai và Chu-thị-Tư mà đến nỗi tiêu liều liền kết mất tám nghìn ba trăm bảy đồng bạc vậy. Thế thì chú dùng tiền ấy làm gì ? Đánh bạc thua chăng ? ăn chơi p ông đãng chăng ?

Hiện nay chú Lam-Khan là thủ phạm và thím Hai thím Tư là s-ông đều bị bắt tống giam để giải ra tòa xét xử.

Thuyền đâm. — Ngày thứ sáu trước, thuyền của Ng-thị-Tăng ra đón hành-khách ở tàu *Lim Chow* bị đâm là lỗi tại thị, vì đại dột buộc thuyền ở đằng lái tàu trong khi c ân vịt còn đang quay tiên đập phải. May thị Tăng bơi lên được và chưa có hành-khách nào cả.

Thần cờ bạc. Đêm thứ bảy vừa rồi, ở nhà kia trong Hang-kênh có đám bạc vì sự t ua được sinh ra ù-lì có ưa nhau, rồi con bạc mạnh đâu chạy đấy, kêu la rầm-rĩ. Lân-bàng đang cơn yên giấc chợt nghe tiếng ồn-ào thì trước nghĩ là cướp, sau thấy có người thét trộm trộm ! nên ai nấy đều vớ gậy tầy tay thước đồ ra đi bắt. Cảnh lúc đó lại có bốn tên cầm cổ chạy miết rồi lội cả xuống chuồm bì bõm, cho nên người ta càng ngờ đuổi riết mà bắt được. Sau dân làng giải bốn tên lại Đình-đông xem mặt thì té ra không phải kẻ trộm mà là bốn con bạc.

Việc này nghe đâu các cụ mất giấc ngủ cũng tức mình, n ưng chỉ mắng trách qua loa rồi tha về không k oán phạt gì cả.

Việc nhà bán sữa Nestlé. — Một chú Khách tên là Seng-Yec buôn bán tạp hóa ở Place Nationale có can vào việc lường dáo môn tiền hai nghìn một trăm sáu mươi nhăm đồng của nhà bán sữa Nestlé nên đã bị bắt để giải ra tòa.

Bị chó cắn. — Sáng ngày thứ bảy Ng-thị-Ba làm bồi cho một ông Tây đi qua nhà Ng-thị- ài ở ngõ số 29 phố Lille bị con chó cái của nhà ấy sổ ra cắn vào đầu gối chân trái. Thị Ba ra sở Cẩm trình thì lập tức linh cảnh-sát lại bắt đem con chó ấy và năm con của nó vào sở Thú y để xét nghiệm.

Giải ra tòa án. Trần-thị-Hai, 28 tuổi và Phạm-v-Luận, 42 tuổi can việc chứa c ấp và ăn cắp đồ nữ-trang của một người đàn bà khác và Ng-v-Lung 18 tuổi vô nghề nghiệp can tội đa đãng đều phải giải ra tòa án.

Con nhà ai ? — Sáng thứ sáu người ta thấy một cái xác con trai chừng một tuổi bỏ vào trong một cái thùng p ủ một t ái bì lên trên vứt ở sau chợ.

PHÚ-THỌ

Chết đuối. Tuần lễ vừa rồi có một cái thuyền đậu ở bến, trên mui thuyền có một con bé năm tuổi đứng chơi, xảy chân ngã xuống sông, ngay bấy giờ bố mẹ nọ vội vàng nhảy theo với mà không được. Sau lại có nhiều thuyền đem chài lưới bơi mò mà cũng không tìm thấy đâu. Tội nghiệp !

Xe lửa nghiền người. — Chiều hôm 16 juillet, chuyến xe Lao-kay đi Phú-thọ hồi một giờ hơn, khi đi k ỏi gare chừng năm trăm thước thì nghiền phải một người con trai ngoài hai mươi tuổi chết ngay. Hỏi ra là người nhà thầy lý làng Ngọc-tháp đi chăn trâu ; vì ngồi mê ở trên mình trâu ngã lăn xuống đường sắt mà chết. Quan sở tại và quan thầy-thuốc đã xuống khám nghiệm tử thi và cho chôn ngay.

NGHĨA-LỘ (Yên-báy)

Sắp có trường nữ-học. — Có lẽ hết hè này sẽ có một trường nữ học và có cả giáo mới lên dạy. — Hiện nay các quan sở tại đang chăm-động cho đông số nữ học-sinh.

Thư nặc danh. — Ở đây lại vừa mới sinh ra một hạng người chỉ chuyên viết thư nặc danh thêu dệt những điều bại hoại cho luân t ường đạo lý. Đèn nhà ai, nhà ấy rạng, những kẻ hèn mạt ấy nên bỏ cái thói ấy đi, kẻo làm trong gia-đình người ta thêm tiếng bắc tiếng chì ; không những thế, nếu người ta dò-la ra mặt chữ, mà mang đến cửa quan thì còn tù tội chữ chẳng chơi.

V. L. lại cảo

NAM-ĐỊNH

Cô đỡ không biết bổn-phận mình. — Hồi 2 giờ đêm hôm mồng 9 rạng mồng 10 tháng bảy tây, người nhà tôi giờ dạ đẻ vào nhà thương, gọi cô đỡ, có chẳng buồn dạy, đỡ chỉ đến 5 giờ 45 phút người nhà tôi đẻ cũ g không thấy cô dạy, chỉ có người cu-li đỡ thôi, may mà được mẹ tròn con vuông, nếu xảy ra sự nguy hiểm thì không biết tính làm sao ?

Mãi đến 6 giờ 10 phút, cô mới lệnh khệnh dạy, cô trông thấy tôi còn nói đưa hàm để chữa cái lỗi của cô rằng: «Đêm hôm k ưa k oắt, tôi có nghe thấy người gọi, có người đến sắp đẻ, song tôi không dám dạy là vì rằng tôi sợ kẻ gian-phi nó đến làm xằng. Nếu ở tỉnh Nam có kẻ n ư vậy thì chắc có đã xin quan trên làm t ém nào dậu hay là xin thêm người gác rồi, thôi chẳng qua là cô coi qui giấc ngủ làm vậy mà đến nỗi bỏ cả công việc làm, để người ta oán-thán Than ô ,ân lương n à-nước chỉ ô một việc hộ-sinh mà làm không hết bổn phận thì sao cho xứng. Nếu cô không muốn làm việc này thì cô xin thôi đi mà làm việc khác, để người khác người ta làm.

Trần-đức-Tr ao lại cảo

(*Xem trang thứ tư*).

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi có một đứa con giai, tên là Trần-đôn-Điệp, năm nay nó 14 tuổi, đầu cắp carré, nhưng tóc đã hơi dài, khổ mặt vuông, người cao độ 1 m 30, mặc cái quần cũ và cái áo cộc trắng cũ rách nát, không có giầy, khăn, mũ gì cả. Tự nhiên bỏ nhà đi từ hôm 12 tây đến giờ, người nhà đã tìm khắp mọi nơi không thấy. Vậy ông, bà, cô, cậu nào biết nó ở đâu làm ơn bảo giùm cho, tôi cảm tạ vô cùng.

TRẦN-ĐÔN-LỢI

19, Boulevard Henri Rivière, Haiphong

UGYL
Thuốc độc nhưng hay, độ cho già cả bà lớn ỐM YẾU thì uống cho mạnh me lại, Khoe Khoắn và có sức lực; giá 15 quan tiền tây; Tiệm thuốc nào cũng có, nếu Không thì gửi 15 quan mới (phe mua ba hộp thì bốn mươi lăm quan) cho ông G. LACROIX, 22, Boulevard Sébastopol. Paris

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

CẢI-LƯƠNG TÂN KỊCH

Tối thứ sáu 25 Juillet này mở, quý khách lại xem tích hát cải-lương :

NGHĨA NỮ TẦM PHU

Toàn trẻ con đóng trò

(*Diễn lần thứ hai*)

Sự tích người đàn-bà có nghĩa đi tìm chồng chẳng may bị đánh thuốc độc chết nhờ có cây cỏ làm chứng quan xử ra án. Các giọng hát cải-lương : bình bản, tứ đại-oán, ngâm thơ, nói bông lơn, và các giọng ca-lý Nam kỳ.

Tích hát rất thảm, rất cảm động, cảnh nào cũng hay, cảnh nào cũng luyện-tập rất kỹ càng. Hay nhất là cảnh tra án có cây cỏ ra làm chứng : Đứa trẻ con 14 tuổi đóng vai quan án, khi ra trò lúc hát, lúc làm điệu bộ chẳng kém gì một vai kép lão luyện. Lần trước diễn đến cảnh ấy, các quý khách đều lấy làm ngạc nhiên mà khen là tuyệt xảo, mỗi lúc đứa trẻ ấy hát xong một bài lại được vỗ tay khen.

Toàn trẻ con mà diễn được một vở tuồng thuộc lòng như thế, các ngài sành xem hát tưởng cũng xét cho rằng tích hát Nghĩa-nữ tầm phu này luyện tập rất công phu.

Bán vé từ tối thứ năm 24 Juillet 1924.

Tối thứ hai 21 1924 Juillet

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

HAI RỂ TRANH KHÔN

Tích thứ hai :

BÁ ĐAO TỪ-HẢI THỌ

Tối thứ ba 22 Juillet 1924

TAM MỸ TƯƠNG TƯ

Cảm tình lưu-lạc cho ai,
Chữ tài liền với chữ tai một vần.
Trời cao tay nọ cũng gần,
Danh thơm phận đẹp dễ phân cho ai.

CÁC THỨ THUỐC VIÊN
CÁC THỨ THUỐC NƯỚC
THUỐC HÔI NÁCH
CÁC THỨ THUỐC CAO
CÁC THỨ THUỐC CAM
Bán tại hiệu :
QUANG-TÊ
Xem mạch — Bốc thuốc
29, Phố Gia-ngư Hanoi

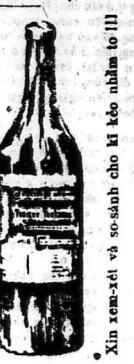
NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Báo-chế của ông cho ông Demart, báo-chế sinh-viên hạng nhất về cao đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, như về thế mà hiệu báo-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng, Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG



Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu tờ đại được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã rất hay, đáng nên giá thưởng, trước lục phê thị giữ cho qui được phòng chế-tặng để tỏ thành-giả.

Khâm thử.

欽此

欽定三年五月初九日內閣奉

准

內大臣金

允

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bản báo.

No 80

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Diêu hạ-phong lại xuống một chiếc t uyền con quay đi. *Lâm-chương* truyền đòi quan phủ *Tế-ninh* và chức du-kích vào trong khoang thuyền để phán hỏi. Quan phủ *Tế ninh* qui mà bẩm rằng :

— Dám bẩm đại-nhân ! Tôi tri-phủ *Tế-ninh* tên gọi *Tôn-văn-tiến*, đã vâng mệnh tới hầu.

Chức du-kích là *Khổng-thành* cũng sụp lạy làm lễ bái-kiến. *Lâm-chương* gọi *Khổng-thành* đến gần trước mặt mà bảo rằng :

— Ta nghe ở *Giáp-khẩu* có tên *Vương-lão-hổ* làm nghề đổi bạc, vốn là một đứa côn-đồ, nhà-ngươi tức khắc đem quân đến bắt về đây, nếu để tiết-lộ cho hắn trốn thoát được thì ta sẽ trị tội.

Khổng-thành vâng dạ lui ra, rồi chèo thuyền đi ngay. *Lâm-chương* lại gọi *Tôn-văn-tiến* đến gần trước mặt mà phán bảo rằng :

— Ta nghe tiếng nhà-ngươi là một người thanh-liêm đã lâu !

Tôn-văn-tiến sụp lạy tạ ơn. *Lâm-chương* lại nói :

— Bản-chức có một việc muốn nhờ ở nhà-ngươi. Số là bản-chức nghe nói các nhà khách-thương ở đây có bán nhiều thứ vóc tốt lắm, vậy nhà-ngươi mua giùm cho mỗi thứ một tấm, hết bao nhiêu tiền, bản-chức sẽ phát hoàn.

Tôn-văn tiến sụp lạy lui ra, ngồi thăm trong lòng rằng : Quan kinh-lược tới đây, không biết có sao lại cần dùng đến các thứ vóc. Ta làm quan bấy nay vốn giữ thanh-liêm, còn lấy tiền đâu mà thù-ứng thượng-quan như thế. Nhưng nay ta không vâng mệnh mà mua cho được thì lưỡi gươm « Thượng-phương bảo kiếm » kia, e lại đi-lụy đến mình !

Lâm chương truyền cho các quan văn-vũ đều lui về cả, đến sáng ngày mai, bản-chức mới lên bộ. Sáng sớm hôm sau, các quan văn-vũ lại đem quân ra đón. Bây giờ 3 tiếng súng nổ, trống rong cờ mở, *Lâm-chương* lên kiệu đi thẳng vào Đô-sát viện nha-môn.

Lâm-chương đang đi thì thấy có ba con chim : hai con đen và một con trắng cứ bay đi bay lại ở trước kiệu. Vừa bay vừa kêu. *Lâm-chương* nghĩ thầm : tất lại có sự oan-uổng chi đây ! *Lâm-chương* truyền dừng kiệu lại, rồi nhìn mấy con chim mà phán hỏi rằng :

— Nếu có sự oan-uổ g gì thì nhà-ngươi kêu lên 3 tiếng thật to cho ta biết hiệu.

Lâm-chương nói vừa dứt lời thì mấy con chim ấy đều kêu to lên 3 tiếng thật to. *Lâm-chương* tức-khắc truyền cho quân sĩ đi theo đàn chim ấy để bắt ba đứa gian-nhân : hai đứa áo đen và một đứa áo trắng, đem về tra-xét.

Khi đến Đô-sát-viện, *Lâm-chương* lên ngồi trên công-đường, các quan văn võ vào làm lễ bái-yết. Khi lạy mừng xong thì chức du-kích là *Khổng-thành* qui xuống bẩm rằng :

— Dám bẩm đại-nhân ! Chúng tôi vâng mệnh đi bắt *Vương lão hổ*, nay đã giải về chực ở ngoài viên-môn, xin tùy lượng trên chỉ-phán.

Lâm-chương truyền c o đưa vào. *Khổng-thành* vâng mệnh dẫn *Vương-lão-hổ* vào qui trước sân. *Lâm-chương* truyền đem các đồ hình-cụ ra. Quân-sĩ vâng mệnh dạ ran. đi lấy các đồ hình-cụ. *Vương-lão-hổ* cứ p ủ-phục tại dưới đất, không dám ngẩng đầu lên nhìn.

Lâm-chương phán rằng :

— *Vương-lão-hổ* kia ! Nhà-ngươi đã biết tội chưa ?

Vương lão-hổ bẩm rằng :

— Dám bẩm đại-nhân ! Chúng tôi chưa được b ết tội, dám xin đại-n ân chỉ bảo cho !

Lâm-chương cười mà bảo rằng :

— Hôm nay có một người đổi bạc cùng nhà-ngươi, đã đến cáo-tố với ta !

Vương-lão-hổ nghe nói, giật mình kinh-sợ, lại bẩm rằng :

— Chúng tôi mở cửa hàng đổi bạc, thật rất công-bình, không hiểu có sao lại có người vu-cáo, xin đại-nhân minh-sát cho.

Lâm-chương nói :

— Người ấy kêu rằng nhà-ngươi ăn hiếp mà lấy bạc của người ta. Nhà-ngươi lại thách người ta làm trạng kêu được đến quan kinh-lược, bấy giờ nhà-ngươi mới chịu trả.

Vương-lão-hổ bẩm rằng :

— Trăm lạy đại-nhân ! Quả không có việc ấy bao giờ !

Lâm chương nói :

— Ta cho p ép nhà-ngươi hãy ngẩng đầu lên mà nhìn xem ta đây là người nào !

Vương-lão-hổ ngẩng đầu lên nhìn, chẳng còn hồn-vía nào. Ngờ quan kinh-lược là ai ? Chẳng hóa ra chính là một người vào đổi bạc hôm trước. Bấy giờ *Vương-lão-hổ* chỉ cúi lạy dập đầu mà kêu rằng :

— Trăm lạy đại-nhân ! Chúng tôi xin cam chịu tử-tội !

Lâm-chương lại cười mà phán bảo rằng :

— Ta đã biết rõ nhà-ngươi là một đứa côn-đồ, chỉ hay xui giục kiện-cáo, vu hãm nhân-mệnh, lại mở trường chứa đồ-bác và bà-hiếp vợ con, chiếm đoạt tài-sản của người ta. N à-ngươi lại thông đồng với bọn nha-lại để che mắt quan trên, làm nhiều điều càn-dỡ !

Nói xong, liền truyền bảo quân-sĩ căng ngọc *Vương-lão-hổ* ra giữa sân, đánh đủ 40 đại-côn, đầu chết cũng không tiếc. Quân-sĩ vâng lệnh, vừa đánh được 30 côn thì *Vương-lão-hổ* đã chết rồi. *Lâm-chương* truyền cho đem ra mai-táng.

Tôn-văn-tiến vào bẩm rằng :

— Dám bẩm đại-nhân ! Chúng tôi vâng mệnh đại-nhân, đã đi tìm đủ các thứ vóc đem đến, xin lượng trên chỉ phán.

Lâm-chương truyền cho đem vào. *Tôn-văn-tiến* lui ra, đem các thứ vóc đệ nộp. *Lâm-chương* mở xem hơn một trăm tấm mà đều loại bỏ, chẳng tấm nào vừa ý cả.

Tôn-văn-tiến đứng bên cạnh nghĩ thầm : Quái lạ ! Không hiểu quan kinh-lược muốn dùng thứ vóc như t hế nào, mà hễ nhiều tấm vóc, không tấm nào vừa ý.

Sau *Lâm-chương* chọn mãi, mới t m được một tấm, người mép có dệt 6 chữ : « *Kim-lăng Vương-tại-khoa tạo* », bèn gọi *Lâm-chương* bảo *Tôn-văn-tiến* rằng :

— Ta chỉ lấy một thứ vóc này mà thôi ! Không biết thứ vóc này ở cửa hàng nào dệt ? Nhà-ngươi nên tức khắc bắt người chủ hiệu ấy đến cho ta hỏi.

Tôn-văn-tiến cúi đầu vâng mệnh. *Lâm-chương* lại dặn rằng.

— Nếu trong cửa hàng ấy có người nào lạ mặt, cũng bắt tất cả, chớ để trốn thoát. Còn những tấm vóc ta không vừa ý kia thì của hiệu nào lại giao trả hiệu ấy, không được ý thế ta mà lấy của người ta !

Tôn-văn-tiến sụp lạy rồi lui ra.

HỒI THỨ LVI

Lại nói chuyện quan phủ *Tế-ninh* là *Tôn-văn-tiến* phụng mệnh *Lâm-chương* đi bắt người chủ cửa hàng tấm. Khi đi tới nơi, người chủ cửa hàng ra nghênh-tiếp.

Tôn văn-tiến hỏi rằng :

— Hôm trước ta cho người đến đây lấy vóc, thứ vóc ấy của nhà-ngươi tự chế ra, hay là có người đem đến bán.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Quan Toàn-quyền đi qua. — Sáng thứ sáu chuyến xe lửa đêm quan Toàn-quyền cùng quan chánh văn-phòng đã vào tới Vinh. Ngài đi tuốt xuống Bến-thủy để lên ô-tô vào Huế. Các quan lại Tây Nam trong hàng tỉnh đã đứng chật cả Bến-thủy để nghênh tiếp ngài rồi ngài lên xe ô-tô vô Huế ngay.

Nạn ô-tô — Chiều thứ ba trước, hồi 6 giờ rưỡi, xe ô-tô quan docteur trong tỉnh đi đến Trường-thi thì có một người con trai nhà quê độ 20 tuổi đương đi bên nọ chạy qua bên kia, may người vận máy nhanh tay tránh được, nên người con trai kia chỉ bị cái chắn bùn đụng ngã phải một vết thương ở trán, quan docteur lập tức đưa về nhà thương buộc thuốc. Cái nạn ô-tô hay sảy ra là tại người đi chân đương đi tay phải thấy xe ô-tô đến đàng sau tưởng chừng như xe đè phải mình, hoặc sợ cát bụi, lại cắm đầu chạy tạt ngang đường. Những sự dại dột ấy không những thiệt hại đến cái tính mạng mình mà lại làm đổ xe thiệt lây đến người ngồi xe nữa. Cũng có khi là tại người vận máy nữa là những kẻ không chịu theo luật đi đường trong thành phố, mà cứ mở máy chạy như tên bay, cát bốc bụi mù cả phố. Mong rằng quan Công-sứ ra lệnh nghiêm nhặt cho các nhà [illegible] 12 kilomètres một giờ, yết biển ngay ở đầu tỉnh và cuối tỉnh cho khách du-lịch biết tuỳ-tiện đi xe trong thành phố ta, họa may có bớt được cái nạn chăng.

QUẢNG-BÌNH

Những việc dự định của quan công-sứ mới. — Quan Công-sứ G. Monnet mới trọng-nhiệm chức thủ-hiến bản-tỉnh, ngài rất lưu-tâm đến việc dân-sinh. Mới rồi, ngài có thông-tư cho các dân xã một bản chu-tri về các công việc của ngài định thi-hành nay mai.

Về việc học-chính. — Ngài định mở thêm nhiều trường Sơ-học ở các miền hương-thôn.

Về việc y-tế. — Ngài định mở thêm một nhà cho thuốc (Infirmerie) và một nhà hộ-sinh (Maternité) ở miền sơn-lâm huyện Tuyên-hóa.

Về việc công-nghệ. — Ngài định chấn chỉnh những công nghệ nhỏ ở các miền nhà quê như nghề dệt vải, nghề dệt lụa, nghề uom tơ và nghề chạm vân vân...

Về việc canh-nông và mục-súc. — Ngài định khích-khuyến nhân-dân mở mang thêm nghề canh-nông và nghề mục-súc.

Đó là kể đại-lược cái chương-trình khai-hóa của quan công-sứ mới, đối với bản-tỉnh.

Cũng vì quá chén. — Hôm 14 juillet, có một anh gue Quảng lên phố xem hội, trong lưng cũng sẵn đồng tiền vào ngay quán rượu đánh chén, ham vui uống nhiều quá, say túy-lý càn-khôn, không còn biết gì nữa. Chàng say rượu ấy cứ năm quay ra giữa đàng cái, lăn tròn như trụng xi măng! Lính cảnh-sát thấy vậy bảo mấy người đồng bạn của y đem y về ghe; nhưng chẳng may lại gặp phải bọn này cũng ác, chúng khiêng như khiêng lợn, đàng trước hai người xách hai cánh tay, đàng sau hai người xách hai ống chân, chạy nhanh như gió, trông thật dễ sợ!

Cùng bạn đồng-hội đồng thuyền mà chúng đãi như thế, nghĩ cũng tàn nhẫn thật, đã mất vệ-sinh mà lại trái nhân-đạo nữa,

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quý-báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho kẻ không có tiêu với theo giấy mua thì bản-quán không gửi tới. Mua báo thì tính từ tam hoặc mộng, một tháng trở lên đi nữa cũng

INJECTION PEYRARD D'ALGER



Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH DAU LẦU

một bị hay là có đi thử rồi

Trong 222 người A-Raip dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người

(Y theo lời phúc các trong ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPECIALITÉS PEYRARD

44, Rue de Grenelle, PARIS

và cũng các nhà thuốc có danh

Bệnh hen

Dùng thuốc nước và thuốc nặp ESPIC trị chứng hễ vì chứng suyễn.

Giá 2$.25 một hộp, bán tại tất cả các hàng bào-chế và tại phố St-Lazare, số 32, Paris.

Nên cẩn thận khi lấy J. ESPIC ở mấy điều thuốc.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY:

1. Bệnh ngoài da; nhọt độc, ghẻ,
2. [illegible]
3. Tào lao ngày,
4. Đau [illegible] quyết-quản.

Đều trị bằng thuốc:

ROB DÉPURATIF MONTÈS

PHẠM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ dân xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp qua bỏ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10 phố hàng Ngang Hanoi.
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng [illegible] Nam định

Kính cáo

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi làm cho hay ho vật, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!



Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết MÁU BÒ

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh gấp.

Mắc bệnh gấp, thường sốt ho, [illegible] ức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh gấp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và còn nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này [illegible] làm qui-báu, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt. Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược cần dùng đến bổ; bệnh thổ chẩn cần con gái dùng thì; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú; bệnh một nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngọc ngào, bệnh đau lưng, đặt gân, vân vân.

Cái dùng với lọ thuốc Dragées Rabuteau hiệu đầu nai) thì các bệnh ấy thuyên khỏi.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

65, Rue des Cantonnais, 65

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 256

[illegible]

Cần-bạch

YU-WO-TSEONG



CÁO-BẠCH

Quý-khách có **xe ô-tô** *muốn chữa, nên đến xem xưởng* **GARAGE BOBILLOT**, *số 7 phố Bobillot, Hanoi : Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên **đến xem xe kéo** *hạng lịch-sự : không xe nào tốt đẹp bằng.*

Cho thuê xe ô-tô

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

補補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông J. BLANC *(người nói-nghiệp)*

Đã tới (Hà-nội)

chế ra

giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần trước bữa cơm, thì uống một cốc con

[illegible]

Bán tại Hiệu Bào chế J. BLANC

31 phố Tràng tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

Đèn cây tháp dau tây



Mỏ đèn hạng 14 linh, thân cột bằng agathine, có tán, chân vuông bằng kim-khí đúc mạ kền, tu-bi có vẽ.

Bán chiêu hàng: **50** fr.

HIỆU GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Adr. Tel. MAGARÉUNIS — TÉLÉPHONE N° 126 — BOITE POSTALE N° 40

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Nếu được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Các mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng (mỗi tháng đóng 10 quan theo như các điều khoản nói trong luật (Khỏi vậy mỗi ngày chỉ có mấy xu, cả thảy làm sao gần số được.

Nếp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền tò-mò, mà lần rút số nào rồng được ấy, nhưng thế đã đủng bắt tiền rồi vậy, nếu vé cần mình trúng số được tính nguyên cả 14 kỳ nữa rồi vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500 trở lên, một cách dễ dàng, không có công được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đầu tư chắc chắn và lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	253 lô	5.000 quan
127 lô	250.000 —	1.265 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.650 lô	1.000 —
253 lô	10.000 —	1.797.692 lô	400 —

Có vé được dự vào cuộc rút số mỗi tháng đến khi số vé của mình trúng thì thôi.

Mỗi lần rút số số nhân được một cái số vào số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô có bao nhiêu tiền được tính hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé thực-số, người mua vé lúc nào muốn xem công được, đúng như bản kiểm tháng ngày 12 Mars 1900. Bản kiểm ký giấy hết mọi phần chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự vào cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paparé, MARSEILLE (France)

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 3.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO:

Một năm	10$00
Sáu tháng	6$50
Ba tháng	3$50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

* **Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.**